

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXX. De Vnionē Corporis Christi cum carne dignè eum suscipientis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

gnoscatur ut presens. Hæc autem unio, de qua lo-
cuti sumus, verè realis, substantialis & naturalis,
quia non fide tantum & affectu, sed reipsa putif-
simæ animæ ipsius Christi consummatam ex ejus
divino amplexu sentiunt unionem.

Dixi, eam unionem rectè vocari *naturalem*,
non quòd una in naturam alterius convertatur,
sed quia Christus secundum veritatem naturæ &
carnis suæ, nobis unione reali per physicum con-
tactum eo modo, quo fieri potest (nempe per vital-
talem perceptionem) conjungitur. Christus enim
animæ nostræ & sponsus & vitalis cibus, in hoc
Sacramento, miro quodam modo unitur, ita ut
totum hominem ad se trahat & transformet, ut
nulla possit unio conjunctior, ac transformatio
verior perfectiorque cogitari in hac vita. Sicut
enim ignis omnem ligni materiam ad eò absorbit,
ut jam lignum non tam lignum quàm ignis esse
videatur, anamque cum igne efficiatur, omnique
deperdita ligni similitudine in ignem ita trans-
formetur, ut ignis etiam nomine merè appelletur;
ita anima hoc arcano Christi contactu tota à
seipsa deficiens, Christo ipsi unitur, ac in eum in-
effabiliter modo transformatur, ita ut pro illo bre-
vissimo tempore divinis Christi splendoribus to-
ta illustrata, ac ejus amplexu penè us ignita, in ip-
sum Christum transivisse videatur, cum Aposto-
lo verè dicens: *Vivo ego, jam non ego, vivis vero in
me Christus.*

Simili fermè comparatione unionem hanc
explicat S. Cyrillus lib. 5. in Joan. cap. 14. *Quem-
admodum si quis scintillam ignis in feno aut palea oc-
cultaverit, totum inde ignitum necessè fiet; sic Ver-
bum DEI tanquam scintilla in naturam nostram im-
missum totam inde inflammavit, atque ad vitam, in-
teritum penitus destructo, reduxit.* Et forsan in hoc
etiam sensu loquitur ipse Cyrillus, aliique Pa-
tres, cum similes hujus unionis comparationes
adducunt, quales sunt illæ de cera liquata alte-
ri ceræ liquaræ infusa, quæ per minimas partes il-
lius ceræ miscetur & permeat, & de fermento to-
ti massæ permixto, & aliæ similes, quæ aperte huic
mirabili & arcane cum Christo unioni quadrare
videantur.

Ad divi-
nam hæc
unionem
licet om-
nes invi-
tentur,
rarissimi
tamen
admit-
tuntur.

Secundò infertur, Christum, quantum in se est,
paratissimum esse omnibus eum dignè suscipien-
tibus, si ea mentis puritate, eum super omnia sin-
cerissime diligendo, ferventissime desiderando,
affectuosissime constringendo ad ipsum acce-
dant, sui ipsius manifestationem liberalissime
concedere; ad hoc enim Christus, benignissimus
animarum sponsus, nostræ humanitatis factus est
particeps, ut nos suæ Divinitatis ineffabili modo
efficeret participes. Et si ad hanc deliciosissimam
Christi participationem omnes invitentur, rari-
ssimi verò admittuntur, hi que Angelicis spiriti-
bus valde similes, qui pleno ore Christum man-
ducantes, ardentissima charitate inflammati, in
ipsum Christum transformantur. Bibant amici,
inebriantur verò charissimi de hoc dulcissima &
sanctissima voluptatis fonte, qui emittit tam
quam torrentem fortissimum à se omnem san-
ctam voluptatem, quam felicissimæ animæ in ip-
so fonte degustare solent.

Felix anima, quæ cibum istum omnium deli-
catissimum comedit; felicitior, quæ audire meruit,
*Nec tu mutabis me in te, sed tu mutaberis in me, m u-
tabitur inquam in Christum incommutabilem,*
jam ultra nullam commutationem recipiens, post
hanc enim felicissimam mutationem, vultus ejus
Thom. à Jesu Oper. Tom. II.

amplius non sunt in diversa mutari. O DEUS
meus, vita mea, & dilectio mea sancta! quando
ignominia nostra in tuam gloriam, nostra pau-
peritas in tuas divitias, fragilitas nostra in tuam
potentiam, labor noster in tuam requiem, nostra
suis in tuam sarietatem, intemperies nostra in
tuam temperantiam, ac demum mortalitas no-
stra in tuam vitam immortalem commutabitur?
erimusque de tua bonitate boni, de tua prudentia
prudenter, de tua humilitate humiles, de tua pace
pacifici, de tua Divinitate divini, ac demum de te
erimus tu, quia tecum secundum petitionem
tuam in unum consummati erimus in te, & te-
cum, sicut in Patre tuo tu es unum; ita ut hanc u-
nitatem acquiramus per gratiam, quam tu habes
per naturam.

Illud demum pro hujus capituli coronide ani-
madvertendam occurrat, hanc fructivam unio-
nem animæ cum Christo ferè namquam sine ec-
clasi contingere; aliquando tamen ex raptu live
sensuum alienatione in sumptione Eucharistie, et-
iam puris mentibus contingente, non licet con-
jicere animam eo tempore ad istam ineffabilem
unionem fuisse divinitus elevatam: quia quam-
vis mentalis iste excessus ex ardentissimo Chri-
sti amore frequentius promaneat; hæc tamen non
videtur sufficiens conjectura interioris unionis
animæ cum Christo (soler enim, idque non ra-
rò, etiam Incipientibus sui excessus, tam in sa-
ceptione Eucharistie, quàm alibi contingere)
nisi per istum amoris ardorem mens ipsam Chri-
stum sibi ipsi unitum & intimè conjunctum in
hoc divino Sacramento clarè manifesteque per-
cipiat: est enim de ratione hujus felicissimæ unio-
nis, ut ad eam experimentalis ipsius Christi, ejus-
que osculi & amplexus vitalis perceptio sequatur,
perceptionem verò tantæ dulcedinis transfor-
matio, transformationem ecclasi, ecclasi de-
fectio omnium animæ vitium, defectioem ve-
rò absorptio consequitur. Felix anima, quæ Re-
gi æterno Christo per similes nuptias est copula-
ta. O eximiam & beatam Christi & animæ con-
junctionem! quæ talis tantaque est, ut Christus sit
illi omnia in omnibus, qui id eò factus est homo,
ut media hac Sacramentali ac Divina unione ho-
mo fieret DEUS.

CAPVT XXX.

De Unione Corporis Christi cum carne
dignè eum suscipientis.

VIRTUTE Eucharistie inter carnem nostram
& carnem Christi, etiam corruptis specie-
bus, peculiarem unionem esse constituendam,
quæ aptissimi ac insignes nostræ ætatis Theologi
docuerunt; videnturque favere eorum senten-
tiæ plures Ecclesiæ Patres, nempe Hilarius lib. 8.
de Trinit. ubi argumento sumpto ab unitate,
quæ est inter carnem nostram & carnem Christi,
virtute & participatione hujus Sacramenti, quæ
non est solum affectu, sed re ipsa, probat unitatem
inter Patrem & Filium secundum divinam na-
turam. In eadem sententiam inclinare viden-
tur D. Chrylasmus *Homilia 46. in Joan. S.*
Cyrillus Alexandrinus *libro 4. in Joan. & lib. 10.*
cap. 3. referunturque aliorum Patrum testimonia
latissime apud Maldonatum in *Compendio*
cap. 6. in Joan. in illa verba, In me manet, & ego in eo.

Hh 2

Vab

Videtur in 3. parte q. 79. art. 2. disput. 204. cap. 2. in fine. cap. 2. refert varias pro hac unione Patrum sententias.

Ceterum, ut meam faciat in hac parte ignorantiam, quamvis a ten. è horum Auctorum perlegerim fundamenta & rationes, quibus nituntur, ut constituant hanc unionem inter iustorum & Christi carnem, non potui earum vim assequi, nec enim potest intelligi, regulariter loquendo, aliqua unio inter Corpus Christi & nostrum, cum realiter corpus nostrum ipsius Christi Corpus non tangat, neque nest un à Corpore Christi realiter & immediatè attingatur. Nec enim (ut antecedenti capite dictum) mutua amantium præsentia sufficit, ut matrimonium carnale constet: sed amplius requiritur, ut duo sint in carne una copulati; multò minùs, ubi amantium præsentia nulla ratione sentitur: nec enim Christus in Sacramento existens videtur neque corporeo aut intellectuuali, sed tantùm fidei oculo, neque aliquo alio sensu regulariter percipitur. Idè non potest dici unio naturalis aut realis inter corpus dignè suscipientis Christum, & ipsius Christi Corpus, ut latius probat Suarez tertio Tomo in 3. partem q. 79. disput. 64. sect. 3.

Dixi, regulariter loquendo unionem corporalem sive realem non inveni in omnibus dignè suscipientibus Christum, quia aliquando contingit dari similem unionem, non in omnibus dignè suscipientibus Christum, sed in illis tantùm, quorum mens divina dignatione ad unionem illam felicissimam (de qua multa in capite superiori) sublevarur. In his enim, ut eo capite cepimus edocere, Corpus Christi immediatè non solùm attingitur ab horum spiritu, sed & eorum caro sentit ineffabili contactu Christi præsentiam; qui quamvis in Sacramento sit intangibilis & imperceptibilis, divina tamen virtute fit, ut & tangat, & tangatur, ac immediatè percipiatur non solùm à purissimis ac purgatissimis mentibus, sed etiam ab eorum carne.

Demum, ut plenius constet quid & qualis sit hæc Unio, tam spiritus quam carnis nostræ cum ipso Christo & ejus carne; explicanda erit per comparationem, quam nunc in celo animæ separatae, & post communem resurrectionem etiam beatorum corpora cum Christo feliciter experientur. Nam in primis Christus ipse ineffabili modo eorum mentibus illaberur, ac tunc eorum animæ in ipsum Christum divinitus transformantur, ita ut in ipsis verè per hanc unionem realem vivat & regnet Christus, & ipsi in ipso manentes vivant in Christo, & proprie Christum. Hæc quidem est fructiva unio, qua in illa felici ac beata vita ejusmodi animæ in perpetuas æternitates Christo plenissimè fruuntur, & quam aliquando prælibare solent etiam in hac vita (transiunt tamen) purissimæ iustorum animæ, de quibus Pfaltes verè cecinit Psal. 109. *De torrente in via bibet, propterea exaltabit caput.* Qua verò ratione in beatitudine caro nostra gloriosa, Christi Domini carni etiam gloriosæ copuletur ac uniat, non difficile erit explicare. Nec enim cogi are debemus illam unionem esse ita intimam, ut caro nostra penetraret (ut ita dicam) à carne ipsius Christi: nam hanc unionem alienam esse purò à corporibus Beatorum, cum ista potius conveniat spiritui nostro cum spiritu divino vel cum ipso Christo, quam carni nostræ cum carne Christi. Unita verò ac copulata inter se u-

traque caro dicetur, quia sepe è mutuis amplexibus ac suavissima delectatione caro nostra gloriosa, Christi carne in beata illa vita non in credibili delectatione fruatur. Unde Beatorum corpora duplici quidem, eaque ferè immensè delectatione gaudent; altera, à gloria animæ in ipsa derivata; altera verò, à contactu & dulcissimo Christi amplexu proveniente: quæ quidem duo delectationum genera, laboribus ac iustorum afflictionibus pro Christi amore in hac vita perpeffis, tamquam vitale præmium correspondebant.

Illud itaque non præmittam, etiam si alicui divini amoris inexperto forsitan incredibile videatur, quod etiam in hac peregrinatione purissimis animabus (sicut rarissimè) contingere solet, ut ad ejusmodi oscula & amplexus Christi, post tanti Sacramenti susceptionem divina dignatione ab ipso Christo animarum dulcissimo sponso admittantur, ut in hac vita etiam eorum corpora æternæ felicitatis fructus percipere incipiant. O castissimi & purissimi amplexus! o felix osculum ac stupenda dignatione mirabile, ubi per contactum labiorum & complexum ipsius Christi, transfunditur spiritus osculantis non solùm in corpus, sed & præcipuè in ipsam animam! Nam sicut etiam hi qui se invicè osculantur, non sunt sola labiorum impressione contenti, sed præterea & spiritum ipsam sibi invicem videntur infundere: ita hoc Christi osculum non solùm carne percipitur, sed & spiritus ipse Christi animæ infunditur, ubi corporis contactu anima sponse ad plenissimam in Christum transformationem sublevarur.

Unde quando Patres, pro explicanda hac vitali unione iustorum cum Christo in venerabili Sacramento existente, utuntur variis loquendi modis sive comparationibus, quales sunt illæ: *Sicut si sera igne liquefacta, alteri coram etiam liquefacta immisceatur, ac unum ex utraque fiat.* & illud Chrylologi: *Non solùm per dissolutionem, sed etiam ipsam illam carnem convertamur & infundamur: Per corpus suum se nobis commisit.* accipienda sunt de unione animæ cum carne Christi, id est, cum ipso Christo ferè non aliter ac nunc animabus separatis in gloria similis unio contingit, eo modo quo superius explicavimus.

Cum carne verò dignissimè suscipientiam atq; unio sive transformatio non fit, sed potius est quidam contactus nostræ carnis cum gloriosissima Christi carne eo modo quo S. Ambrosius Ser. 9. de S. Agueste, ceteri dixisse eam, cum jam manura Christi corpus susceperat: *Nunc, inquit, corpus Domini mei corpori meo associatum est.*

Ex hoc autem Christi contactu mirabilis virtus in carnem nostram derivatur. Virtus enim ex illo exit, quæ non solùm mentes, sed & corpus sanat ac corroborat, reformans illud, ac influens in ipsum miram spiritui subjectionem, exhibensque membra illius arma iustitiæ, ac quodammodò gloriosi corporis, immò & ipsius Christi incipit induere qualitates, ut ferè in hoc proposito scribit S. Bonaventura Itin. 7. dist. 6. *Est notandum, inquit, quòd sicut per opera interioris hominis, ut per contemplationem, quandoque fit quidam prælibatio æternæ vitæ, ita & per opera exterioris hominis fit in eo aliquando similitudo aliqua vel imago æternæ vitæ, sicut dicit Bernardus in libro de Amore Dei, ubi dicit sic: Sicut in sanctitate vitæ, & hominis interioris contemplatione, & fruitione Divinitatis, jam futura vitæ beatitudinem præ-*

videre in hac vita videntur & imitari: sic etiam de corporum ipsorum glorificatione, quam plenè ibi percipiuntur sunt, in hac vita nonnihil percipiunt. accepta enim illa gratia, qua habitantes in unum seipsi in DEO & DEO in seipsis fruuntur, ipsius carnis se sentiunt viciisse omnes contradiçiones, ut universa substantia carnis non sit eis nisi instrumentum boni operis. Nam etsi ipsius miseris & infirmitatibus conabescunt, ex hoc ipso in interiori homine fortius convalescunt: quando enim infirmor, tuus fortior sum & potens, ait Apostolus. Sequitur: Sensus ipsi novam percipiunt quamdam & propè spirituales gratiam, oculos simplices, & aures obtemperantes, & aliquando in fervore orationis tanta cordis ignota quadam fragrantia inspirat, tanta gustus, etsi non gustando, suavitas, tanta per mutuum tantum spirituale charitatis incensivum fit, ut videntur sibi intra seipsos spiritus alius gratia cunctis voluptatis gerere paradysum. Vultus etiam & totius corporis compositione, vite, & morum, & actuum decore, mutue etiam servituti in illis devotis exhibitionibus, & piis susceptionibus cujusdam gratia benelacisio sibi conveniant invicem, & ita conveniunt, ut verè sit carnum, & anima una. Nimirum corporum suorum gloriam jam his inchoant vel inchoant, & puritate conscientia, & intima conversationis gratia perfectè haberi tam in futura perennis vita pronuntiat.

Neque huic sententiæ, Patrum testimonia ob stare videntur: quia illa Patrum locutiones, & similes, quibus Christi Corpus dicitur frangi, manducari, atteri dentibus, misceri, incorporari, & similes alia, metaphorice sunt, & non propriæ, ac intelligi debent per figuram Meronymiam, qua continens pro contento usurpatur. Cum enim hac eadem figura species ipse dicantur Corpus aut Sanguis Christi, multa quæ ipsis speciebus conveniunt, etiam de Corpore & Sanguine Christi predicari solent. Ita communiter Theologi Scholastici has interpretantur locutiones.

Illam verò unitatem naturalem sive substantialem quam S. Hilarius constituisse videtur, nihil aliud sonat, quàm quòd una & eadem caro, Christi vera ac naturalis, verè etiam ac realiter sit in

nobis per prædictam realem præsentiam ac manducationem; in quo sensu potest dici hæc unio realis & naturalis, ut excludantur sola signa & figura, & unio, quæ est per solam apprehensionem fidei, aut affectum: propriè verò hæc unio vocari potest mystica seu moralis, fundata aliquo modo in corporali vinculo seu conjunctione corporis Christi, mediis speciebus, cum carne nostra.

Constat igitur ex dictis tam in hoc quàm præcedentibus capitibus, esse quadruplex generis unionis inter dignè suscipientes Christum, Primum, per affectum charitatis, quæ communis est generis affectionibus hoc venerabile Sacramentum dignè suscipientibus: quæ unio verè differt ab illa generis & expli- quia per charitatem justi cum DEO ununtur, catur, quia illa respiciit propè DEUM ipsum, hæc verò ipsam Christum intra nos in hoc Sacramento verè existentem, ac excitantem nostrum spiritum, ut cum ipsius Christi spiritu arctissimè conjungatur. Secundum generis unionis est, cum Christus non tantum per affectum, sed etiam in effectu, reali conjunctione sua immèdiatè animæ unitur, ut ab illa ejus præsentia suavisimè percipiatur, quæ nunquam sine mentis excessu contingit: hæc verò paucissimarum ac sanctarum est animarum. Tertium verò, quod & secundo annexum est, cum non solum Christi realis præsentia à mentibus purissimis unione prædicta ineffabili percipitur, sed etiam corpori conjungitur, ac à carne nostra caro Christi ineffabili modo sentitur. Quartum denique unionis generis dici potest, cum Christus mediis speciebus carni dignè eum suscipientium conjungitur, quæ potius moralis & mystica, quàm realis dici debet.

Et hæc de Oratione divinitus infusa, ac præcipue de felicissima animæ cum DEO unione, ad laudem & gloriam DEI omnipotentis, ac sub Ecclesiæ sanctæ Romanæ cæntura, cui libentissimè in omnibus tamquam verus ejus filius me submisit, dicta sufficiant.

F I N I S.

